

... Ὅπισω μένει τὸ μικρὸν ρυάκιον τὸ βρέχον τὸν δρόμον τοῦ τὸν βοιθοντα κιτρώας ὑακίνθου· τέλος παρήλθε πρὸς βορρᾶν, ἐξηφανίσθη τρέχων, καὶ εἰς μικρὸν κατέβηθε τὸ ἄστυ τῆς Κορίνθου!

Δ'.

— Εἶναι ἀληθές; ... ὁ Ἀρίων εἶναι ἐδῶ;· σπεύσατε! εἰσαγάγετε αὐτὸν παρ' ἐμοὶ τάχιον τῆς στιγμῆς, τὸ ὄμμα μου, πλέον ἢ ὁ ὀδότης τῆς αὐχμηρᾶς ἐρήμου τὴν δροσώδη πηγὴν, ἐδίψησε τὴν φιλίην αὐτοῦ μορφῇ! ὦ! εὐλογητὴ ἡ στιγμή, αὕτη ἥτις ἀνελπίστως φέρει αὐτὸν ἐγγὺς μου!... ὦ θεοί, εὐχαριστῶ!..

Ταῦτα ἀνακράζει ὁ χρυσόθρονος τῆς Κορίνθου βασιλεὺς, ὁ σοφὸς Πίνδαρος, ὁ δὲ ἀγγεῖλας αὐτῷ τὴν ἀπροσδόκητον ἄφιξιν θεράπων ἀπέργεται πρὸς ἕμεσον τέλεσιν τοῦ προστάγματος αὐτοῦ. Καὶ μετὰ στιγμὴν μίαν ὁ θεόσωστος Ἀρίων εὐρῆται ἐν ταῖς θερμαῖς ἀγκάλαις τοῦ βασιλέως καὶ ποθεινοῦ αὐτοῦ φίλου.

Δάκρυα χαρᾶς, μειδίγματα καὶ ἀσπασμοὶ ἀκρατήτως πλημμυροῦσι τὰς μορφὰς αὐτῶν, καὶ ὁ Φίλιος Ζεὺς προσμειδίων αὐτοῖς ὑπερβεν, ἐπιχέει μυστικὴν αἴγλην ἐπὶ τὰ μέτωπα αὐτῶν. ὦ φίλι! εὐδαίμονες αἱ ψυχαί, ὅσας ἡ γλυκεία καὶ ἱερὰ σου φλόξ ἐζώπυρσε! ὑπὸ τὸν ζεῖδωρον αὐτῆς σπινθῆρα, εὖσμα ρόδα χαρᾶς ταχὺ ἐν αὐταῖς διαθάλλουσιν.

— Ἀλλὰ τῆς πρώτης ἡδείας μέθης παρελθούσης ὁ βασιλεὺς τὸν χρυσοῦν αὐτοῦ θρόνον καταλαμβάνων, καθίζει τὸν ἀοιδὸν ἐγγὺς αὐτοῦ καὶ ἐπερωτᾷ αὐτὸν ἀπλήστως περὶ τῶν περιπετειῶν καὶ τῆς θαυμασίας σωτηρίας αὐτοῦ.

— ὦ φίλε, ἀδελφοῦ ἀδελφώτερε, λέγει, ὃν ἐθρήνησα οἶονεὶ ἀπολεσθέντα ἔσχει! εἰπέ μοι αὐτοστιγμὴ πῶς διῆλθες τοὺς πέντε ἑνιαυτοὺς τῆς ἐντεῦθεν ἀπουσίας σου, ἐρμήνευσόν μοι δι' ὁποῖου θαύματος ἀνεστῆθης ἀπὸ τοῦ καταπίνοντός σε ἀπερχάντου πελάγους!... ἀναμφιβόλως θεία χεὶρ σ' ἐπεσκέασε... τοῦτο δὲλοι καὶ ὁ θαυμάσιος τρόπος δι' οὗ μαθὼν τὴν ἀπώλειάν σου ἠδυνήθην οὕτω ταχέως ἵνα συλλάβω τοὺς θεοστυγεῖς ἐχθροὺς σου...

— Ναί, βασιλεῦ, θεία χεὶρ ἐπεσκέασέ με!... πρόσμενον νὰ θαυμάσης μέχρις ἐκστάσεως!... κατὰ τὸν χρόνον τῆς περιηγήσεώς μου ταύτης, διῆλθον πόλεις καὶ χώρας τοσαύτας, εἶδον ἥθη τοσαῦτα, ἐδοκίμασα τέρψεις καὶ φόβους, γαλήνας καὶ τρικυμίας τοσαύτας!... Εἶδον τὴν γηραιὰν Αἴγυπτον μετὰ τῶν ἀπονοστίων αὐτῆς ἀνθρωπομορφῶν κολοσσῶν οἵτινες ἔσκει ρεμβίζουσι τὴν πρὸ αὐτῶν θριαμβευτικὴν τοῦ Καμύσου πύρρον, τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν γονάτων ἔχοντες· μετὰ τῶν ὑψηλοῦρων πυραμίδων, αἵτινες τὸν θάνατον διακονοῦσι καὶ ἐφ' ὧν διὰ γριφιδῶν χαρκιτήρων ἐγγέγραπται νεκρὰ ἀθανασία· τὸν ἀκαλλυρέτην Νεῖλον ἀενάως ἀπὸ ἀνεξερυνήτου ἀβύσσου προρρέοντα· τὴν ἀχανῆ ἔρημον, ἣν αἰεττοὶ πυρπολοῦσιν αἱ ἡλιακαὶ φλόγες· καὶ ἡ αἴγλη ἐκείνη, τὸ κολοσσιαῖον, τὸ σιγηλὸν, τὸν ἀκίνητον, σοβαρῶς καὶ μετὰ κατηφείας πρὸ τῶν ὁμμάτων μου ἀνελίσσ-

μενα, οἶονεὶ μοὶ διελάλουν ἀφώνως ὅτι αἰφνιδίᾳ νέκρωσις ἐπέσχε τὸν ροῦν τῶν αἰώνων ἐπὶ τοῦ ξηροῦ ἐκείνου ἐδάφους. Ἐθαύμασα τὸν ροδόχρυσον φοῖνικα μετὰ νέου σφρίγγους ἀναπηδῶντα ἀπὸ τοῦ εὐωδιῶντος σμύρναν καὶ κασίαν ἱεροῦ πυρὸς ἐνθα τοὺς ἐξ αἰῶνας τοῦ βίου αὐτοῦ ἐπέκρανε· καὶ ἡ λύρα μου ἔψαλε μετὰ στοργῆς τὸ γλυκὺ τοῦτο τῆς ἀθανασίας σύμβολον· ἔθαύμασα τὸν ἡδύκαρπον λωτὸν ἐντὸς ἀργυροστίλπνου λίμνης τοὺς εὐκάλυκας κλώνας λούοντα· ἀλλ' ἀπῆλθον μηδὲλως τῆς πλάνου αὐτοῦ ἡδύτης γευσάμενος. Κατηύθυνα εἰτα τὴν πορείαν εἰς πολλὰς τῶν χωρῶν, ἅς πέλοι διῆλθεν ὁ πολυπλάνητος τοῦ Λαέρτου υἱός, καὶ μετὰ μακροῦς πλῆθους γαληνιαίας καὶ τρικυμῶδεις ἐναλλάξ, προσωρμίσθη, τέλος εἰς τὰς γλαφυρὰς ἰταλικὰς παραλούς.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Δ. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

ΝΕΑ ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ

Ὁ κ. Max Nordau*

Τὸ γ'. μέρος τοῦ ἔργου τοῦ κ. Nordau ἀφιερῶται τῷ ἐγωτισμῷ. Περιλαμβάνει 5 κεφάλαια: «ψυχολογίαν τοῦ ἐγωτισμοῦ, τοὺς παρνασίδας, τοὺς παρακμάσαντας καὶ ἐσθνητικούς, τὸν Ἰδσενισμὸν καὶ τὸν Φριδερίκον Nietzsche.

Ἡ ψυχολογία τοῦ ἐγωτισμοῦ δὲν εἶναι ἄνευ τινὸς ἐνδιαφέροντος, ἐλαχίστου ὅμως ἀπέναντι ἐκείνου, ὅπερ ἐν τῇ ψυχολογίᾳ τοῦ μυστηκισμοῦ εὗρομεν. Ἀφοῦ ἐπίστευσεν ὅτι γραμμαὶ τινες θὰ ἤρουν νὰ ἐκμυδενίσωσι τὰς ιδέας τῶν Berkeley, τῶν Fichte, τῶν Schelling καὶ τῶν Hegel, ὁ κ. Nordau ζητεῖ νὰ εὕρῃ ποῖά εἰσι τὰ ὀργανικὰ αἰτία, τὰ ποιοῦντα ἐκ τοῦ ἐκφυλοῦ οὐ μόνον ἐγωιστὴν, τοῦτέστιν ὃν χάριν αὐτοῦ μόνου ζῶν, ὅπερ δὲν ἐμποδίζει νὰ ἔχῃ ὑγιέστατον πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ ἐγωιστὴν, δηλ. ὃν μὴ ἔχον ἀκριβῆ τοῦ περιστοιχοῦντος αὐτὸ κόσμου, οὐδὲ τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὸν κόσμον, ἀντίληψιν, νομίζον δ' αὐτὸ τὸ πᾶν. Τὰς αἰτίας ταύτας ἀνάγει εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῶν αἰσθητικῶν νεύρων ἢ τῶν ἀντιληπτικῶν κέντρων ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ.

Μετὰ τοῦτο συμπεραίνει ὅτι ὁ ἐγωιστὴς κατ' ἀνάγκην θέλει εἶσθαι δυσωωνιστής, ἱακωδῆνος, ἐρωτικός, ὃν μόναι αἱ κοινωνικαὶ σχέσεις θὰ καταστίδωσιν ὅτε Καίσαρα Βοργίαν, ἢ Ναπολέοντα Α'. ὅτε Don Juan ἢ Gille, de Rar' ὅτε Barbey d' Aureville ἢ Baudelaire, ὅτε τέλος ἀπλοῦν κλέπτην ἢ κακοῦργον. Πᾶσαι αὗται αἱ ιδέαι ἐν τοῖς ἐπομένοις ἀνάπτυσσονται κεφαλαίοις κατὰ τὴν αὐτὴν πάντοτε μέθοδον: Συνδιάζειν ὄνομα συγγραφῆως μετὰ πολυαριθμῶν ὀνομάτων βλακῶν καὶ βωρῶν, τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν ἱατρικῶν χρονικῶν λαμβανομένων, καὶ βεβαιοῦν τὴν πλήρη τῶν

ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ κ. Nordau καὶ τῶν ἐν τοῖς χρονικοῖς τούτοις μελετωμένων συμπτωμάτων ὁμοιότητα.

«Παροασιδαὶ καὶ διαβολικοὶ» εἰσὶν ὁ Θεόφιλος Gautier, ὁ κ. Κάτουλως Mendès. Th de Banville, ὁ Edgard Poë ὁ Baudilaire καὶ ὁ κ. Παῦλος Bourget. ὁ μετὰ τινος συμπεθείας περὶ τινῶν τῶν συγγραφέων τούτων ὁμιλῶν.

«Πεπτωκότες ἢ αἰσθητικοὶ εἰσὶν οἱ κκ. Jean Richer, Villier de l'Isle-Adam, Barbey d'Anrevelly, οἱ κ. κ. Huysmans, Barrès, Oscar Wille. Καθ' ὅσον προχωρεῖ εἰς τὸ ἔργον ὁ κ. Nordau ἐπὶ μᾶλλον ἐπιμένει, ὅπως ἀποδείξῃ ὅτι ὑπάρχουσι δημόσιοι κακοῦργοι ἐπικινδυνώδεστεροι τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος δολοφόνων καὶ κλεπτῶν.

Κυρίως τὸ ἐπὶ τοῦ «*Ibsenismos*» κεφάλαιον, μετὰ τινος φράσεως ἐπαίνου ἐπὶ τῶν δευτερευόντων τῶν τοῦ Ibsen δραμάτων προσώπων, μικρὰ ἐστὶ ἐκθεσις ἐπὶ τῆς ἡμετέρας τοῦ Ibsen καὶ τοῦ ἐπαπειλοῦντος τὴν κοινωνίαν κινδύνου. Βλέπομεν ὅτι ὁ κ. Nordau καταπιέθεται καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς θέσεως, ἣν ὑποστηρίζει· οὕτω δὲ προβαίνει καὶ ἐκφράζεται λίαν παραδόξως οὕτως: Ἐπειδὴ, εἰς πάντα τὰ δράματα τοῦ Ibsen, τὸ κυριώτερον πρόσωπον προστατεύει μικροῦ λόγου ἀξίας ιδέας, ὁ κ. Nordau ἀποκαλεῖ αὐτὸν ὅλως διόλου ἀπλῶς «Βλάκα». Τὸ τοιοῦτον δὲν παρέχεται χωρὶς νὰ παραγάγῃ κωμικὰ τινα γεγονότα.

Ὁ Φρειδερίκος Nietzsche, φυσικῶς, καταναλίσκει πολλά. Ὅγδοῦνκοντα τῷ χρειάζονται σελίδες, ὅπως καταρτίσῃ τὸν λέοντα τοῦτον τῆς ἡμέρας. Ἐξ ἄλλου ἐνταῦθα, ὡς ἐν τῷ περὶ Ibsen καὶ ἐν τοῖς προηγουμένοις βιβλίοις, ὁ κ. Nordau ἔχει ἀφθονίαν κρίσεων. Ζωνρὰν εὐρίσκει ἀποδείξιν πρὸς ἐπιβεβαιώσιν τῆς γενικῆς αὐτοῦ ἐν τῷ ἀτυχεῖ τέλει τοῦ Nietzsche θέσεως.

Τὸ τέταρτον μέρος: «Ὁ Πραγματικισμός», πραγματεύεται ἐν συνόψει περὶ τοῦ Zola καὶ τῶν συστημάτων αὐτοῦ. Ὁ κ. Nordau δὲν ἐκτείνεται ἐπ' αὐτῶν, διότι κρίνει, ὅτι ὁ naturalisme ἐστὶ νεκρὸς· οὐδαμῶς θὰ ἐκπλαγῇ τις ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο πολυαριθμούς καὶ λίαν ἀκριβεῖς περικλείει παρατηρήσεις, διότι συντιθέμενος αὐτὸ μεγάλως ἐνεπνεύσθη ἐκ τῶν λαμπρῶν μελετῶν τοῦ κ. Brunetiere. Ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ ὡς ἴδιον ἀνίκει τῷ κ. Nordau, εἶναι ἐπὶ παραδείγματι βαρεῖς ὑπενιγμοὶ τῆς παθολογικῆς καταστάσεως τοῦ δεινός ἢ δεινός, οὗς ἐνταῦθα ἀπέχω νὰ ὀνομάσω, καὶ λόγοι, ἐν οἷς ὁμιλεῖ περὶ τῆς «*vita sexualis*», ὑποκρινόμενος τὸν ἄγιον, ὅστις οὐδὲν θέλει νὰ εἴπῃ.

Δεύτερον κεφάλαιον ἐπὶ τῶν Γερμανικῶν παραπονήσεων τοῦ naturalisme περαινέει τὸ τέταρτον αὐτοῦ βιβλίον, ἐν ᾧ δὲν πρόκειται περὶ προσώπων ἀλλὰ περὶ ἁπλῶν μινυίδων. Ἐγραψεν αὐτὸ, οὐχὶ ὅπως παροδικῶς χαιρετίσῃ τὸν λεπτοφυῆ μυσθιοτοριογράφον κ. Th. Fontane καὶ ἐξαγάγῃ τὴν ἀξίαν τῶν Ἰψαντων τοῦ κ. Hauptmann, ἀλλὰ διότι οὐδαμῶς ἐπιθυμῇ ν' ἀπολέσῃ τόσον καλὴν περίστασιν καὶ καταστῇ δυσάρεστος εἰς πᾶσαν νέαν μεταξὺ τῶν συμπατριωτῶν του γενεάν. Τὸ πάμπαν καὶ τελευταῖον μέρος τοῦ ἔργου ἔχει ὡς τίτλον «ὁ Εἰκοστός αἰὼν» καὶ περιλαμβάνει 2 κεφάλαια «πρόγνῳσιν καὶ θεραπείαν», 2 βραχύτατα κεφάλαια, ἐντελὲς κενά. Ἀμφιβολοὶ τινες ἐπὶ τοῦ μέλλοντος προφητεῖαι καὶ τὰ προορηθέντα πρὸς βελτίωσιν τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως φάρμακα ἐν αὐτοῖς ἐκτίθενται.

Φοβοῦμαι μὴ ἀρκούτως δὲν ὑπέδειξα πόσον τὸ ἔργον τοῦ κ. Nordau εἶναι ἀξιεπαινον καὶ δι' ἀξιεπαινον γραφὲν σκοπόν. Ἐδκέθην πρὸς στιγμὴν νὰ συμβουλευσῶ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ «*Entartung*» τοῖς συναδέλφοις τῆς παρισινῆς δημοσιογραφίας. Θὰ εὐρίσκον ἐκεῖ σταθερὰ ἐναντίον ἀριθμοῦ καλλιτεχνικῶν συμπερασμάτων, θὰ ἀνεκάλυπτον συγχρόνως ὅτι «ἡ κουφολογία καὶ τὸ παρισινὸν πνεῦμα» εἰσὶν ἐπίσης διὰ τὸν κ. Nordau προφανῆ τῆς βλακίας στίγματα· ἀναμφιδόλως δὲ θὰ ἐψυχραίνοντο πρὸς αὐτόν, καὶ θὰ ἐδίσταζον ἴσως νὰ ὑπαχθῶσι εἰς τὰς ἀποδείξεις του. Ἐὰν αἱ γραμμαὶ αὗται περιέλθωσιν ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ κ. Nordau δὲν εἶμαι ἀπληλαγμένος ποιοῦ τινος φόβου περὶ τῆς κρίσεως καὶ διαγνώστικῆς, ἣν ἐπ' ἐμοῦ θὰ φέροι. Ἀλλ' ὡς ἐνθυμοῦμαι, ὑπέδειξέ μου ὅτι δὲν εἶναι ἴδιον τῶν ἐκφασλισμένων τὸ παραδέχεσθαι ὡς ἀληθῆ πάντ' ὅσα ἀναγινώσκουσι, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἀπεδέχον πάσας τὰς ιδέας τοῦ κ. Nordau, τοῦλάχιστον εἰς αὐτὸ προφυλάττομαι κατὰ τῆς κρίσεως, δι' ἧς δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ μὲ στιγματίσῃ.

JEAN THOREL.

(Μετάφρασις Ι. Φ. ΜΠΟΡΝΟΖΗ).

Ο ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΕΓΚΑΙΦΑΛΟΣ.

Οὐδεμία χημικὴ εἴτε φυσικὴ διὰ μικροσκοπίου ἐξέτασις τοῦ ἐγκεφάλου ἀπέδειξε μέχρι τοῦδε οὐσιώδη πηχλαγγὴν μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν εἰδῶν, ὥστε ν' ἀνακλυρθῇ διχαιρίσις ἐν τῇ περὶ τὴν ἐνέργειαν ἱκανότητι· μολονότι λανθάνεται ὁ τῆς Βιέννης καθηγητῆς G. B. Brühl, ἐν τῷ γνωστῷ αὐτοῦ συγγράμματι «περὶ τοῦ ἐγκεφάλου τῆς διανοίας καὶ τῶν δικαίων τῆς γυναικός», νομίζων ὅτι ἐκ ταύτης ἀκριβῶς τῆς ἀληθείας δύναται νὰ συμπεράνῃ τὴν ἐντελὴ νοητικὴν ἰσότητά τῶν δύο φύλων, καθόσον τὰ μέσα τῆς ἐρεύνης, ἄτινα πρὸς τὸ πρὸν διατίθενται εἰς τόσον ἀτελῆ ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τοσοῦτον ἐσπευσμένον συμπέρασμα, οὐχ' ἥττον ὅμως οὐδὲ ἡ ἐλάχιστη ὑπάρχει βάσις, ὥστε ν' ἀποδεχθῶμεν ὅτι ὁ γυναικεῖος ἐγκεφαλὸς ὑπερτερεῖ τὸν τοῦ ἀνδρός ὡς πρὸς τὸ λεπτόν τῆς κατασκευῆς. Οὐδὲ τὴν ἐλάχιστην αἰτίαν ἔχουσιν οἱ τῶν γυναικῶν συνήγοροι νὰ καυχῶνται περὶ τοιαύτης τινός πιθανότητος ἐνεκα τοῦ ὅτι ἐτέρη καὶ σπουδαιότερη ἐπίρροθος αὐτοῖς πρίστανται περίπτωσις, καθ' ἣν ἡ ὑποθεθεῖσα ὑπεροχὴ τοῦ ὄγκου τοῦ ἀνδρικοῦ ἐγκεφάλου φαίνεται ἀκριβῶς ἀσυμβίβαστος καὶ ἀσήμεντος. Διότι δέον νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν οὐ μόνον τὸν θετικὸν ὄγκον τοῦ ἐγκεφάλου, ἀλλὰ καὶ τὸν σχετικόν, τοῦτέστι τὸν ὄγκον αὐτοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὸ σῶμα. Ἀλλως τε, ὁ ἄνθρωπος, π. χ. ὑστερεῖ τοῦ ἐλέφαντος καὶ τῆς φαλίνης, καθόσον ὁ ἐγκεφαλὸς τῶν ζῶων τούτων κατὰ πολὺ ὑπερβαίνει τὸν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸν θετικὸν αὐτοῦ ὄγκον, ἐνῷ ὑπὸ